

Oversigt over allerede iværksatte indsatser målrettet bekæmpelse af økonomisk kriminalitet mv.

20. juni 2024

Iværksatte indsatser på Justitsministeriets, Erhvervsministeriets, Skatteministeriets, Beskæftigelsesministeriets og Miljøministeriets områder målrettet bekæmpelse af økonomisk kriminalitet mv.

På de fem ministerområder er der i de seneste år iværksat en række indsatser målrettet bekæmpelsen af økonomisk kriminalitet mv. Indsatserne er sammenfattet i nedenstående tabel:

Tabel 1: Iværksatte initiativer til bekæmpelse af økonomisk kriminalitet		
Res-sort	Initiativ	Beskrivelse
EM, SKM, JM	Politiske aftaler om styrket indsats på hvidvaskområdet	<p>Der blev i 2017, 2018 og 2019 indgået politiske aftaler om en generelt styrket indsats over for hvidvask og terrorfinansiering på tværs af ministerier indeholdende en lang række tiltag, herunder bl.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Øgede ressourcer til Finanstilsynet og et klarere organisatorisk fokus. • Finanstilsynet har fået en bred adgang til at udstede administrative bødeforelæg. • Finansielle virksomheders oplysningspligt over for Finanstilsynet er udvidet • Finanstilsynet har fået adgang til at udpege en sagkyndig person, der kan følge den daglige drift i institutterne. • Styrkelse af whistleblowerordningerne gennem forbud mod tavsheds klausuler. • Finanstilsynet kan udstede påbud om, at en virksomhed ikke må tage nye kunder, hvis der er konstateret alvorlige overtrædelser af centrale hvidvaskregler i virksomheden.
EM, SKM, JM	National strategi for forebyggelse og bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering 2022-2025	Justitsministeriet, Erhvervsministeriet og Skatteministeriet har sammen udarbejdet en ny strategi til bekæmpelse og forebyggelse af hvidvask og terrorfinansiering for 2022-2025. Strategien blev offentliggjort i sommeren 2022.
EM	Styrket kontrol og vejledning	Som led i en skatteaftale om styrket kontrol og vejledning (fra 2017) blev det besluttet at styrke kontrollen med virksomhedsregistreringen. Der blev givet en bevilling til at etablere det teknologiske grundlag for den datadrevne kontrol med anvendelse af machine learning (ML), den såkaldte kontrolplatform, samt til kontrolårsværk på selskabs- og regnskabsområdet.
EM	Brodne kar	Erfaringer fra den styrkede digitale selskabs- og regnskabskontrol viste, at langt flere virksomheder overtrådte reglerne, end det tidligere var muligt at opdage. Erhvervsstyrelsen (ERST) fik derfor en bevilling til at behandle flere sager på selskabs- og regnskabsområdet, herunder på baggrund af risikoudsøgning med ML.

EM	Kontrolpakken/Indsats mod svindelvirksomheder	Som opfølgning på de to forrige initiativer blev der i 2020 vedtaget ny lovgivning på selskabs- og regnskabsområdet med henblik på at sætte ind over for bl.a. brug af stråmænd og svindel med regnskaber, herunder på baggrund af risikoudsøgning med ML. I den forbindelse fik ERST endnu en bevilling til kontrolårsværk.
EM	Styrket hvidvasktilsyn	Indsatsen er løbende blevet styrket med flere midler til kontrolårsværk til flere tilsyn, styrket risikobaseret tilgang og øget vejledningsindsats. I 2020 fik ERST desuden mulighed for at opkræve gebyr blandt godkendte revisorer samt blandt ejendomsrådgivere til finansiering af tilsynet med disse erhverv.
EM	Erhvervsstyrelsens interne Task Force mod Økonomisk Kriminalitet	Som led i en styrket indsats over for misbrug af selskaber og manipulation med regnskaber nedsatte ERST i 2018 en intern taskforce med økonomisk kriminalitet som fokus (Task Force Øko Krim). I taskforcen puljes erfaringer, viden, kompetencer osv. i fælles indsatser på tværs af styrelsens kontrolområder (selskabs- og regnskabskontrollen samt, Revisor- og Hvidvasktilsynet). Der er ikke afsat eller bevilget særskilte midler til indsatsen, men der findes ressourcer inden for de enkelte kontrolområder.
EM	Covid-19-kompensationsordninger	I regi af <i>Aftale om hjælpepakker til lønmodtagere og virksomheder mv. i forbindelse med gradvis genåbning af Danmark</i> blev der givet en bevilling til at styrke ERST's kontrol med Covid-19-kompensationsordninger. Som følge heraf har ERST udviklet et robust it-fundament, som både ifm. kompensationsordninger og den erhvervsrettede kontrol generelt gør ERST i stand til i nær-realtid og med høj træfsikkerhed ved hjælp af netværksanalyser baseret på flere forskellige machine learning-modeller at udsøge virksomheder, personer og netværk, som udviser høj risiko for at begå økonomisk kriminalitet.
EM	Ny Bogføringslov (2022)	De nye regler indebærer bl.a.: <ul style="list-style-type: none"> • Krav om digital opbevaring af regnskabsmateriale • Indførsel af en certificeringsordning for digitale bogføringssystemer samt bemyndigelse til erhvervsministeren om at gøre det obligatorisk for visse virksomheder at anvende et certificeret, digitalt bogføringssystem • Risikobaseret bogføringskontrol over for nystiftede virksomheder og virksomheder, der har fravalgt revision.
EM	Gennemførelse af aftale om det fremadrettede behov for revision (lovændring 2022)	De nye regler indebærer bl.a.: <ul style="list-style-type: none"> • Krav om brug af revisor for flere virksomheder i udvalgte risikobrancher med en omsætning på 5-8 mio. kr. • Virksomheder med en balancesum over 50 mio. kr. kan ikke fravælge en erklæring om revision eller udvidet gennemgang. • Ikke muligt at fravælge revision, hvis et ledelsesmedlem inden for de seneste to år har været pålagt konkurskarantæne.
JM	Etablering af National Enhed for Særlig Kriminalitet (NSK)	Med aftale om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023 (flerårsaftalen) blev det besluttet at etablere NSK. Enheden blev etableret pr. 1. januar 2022 og varetager efterforskningen og strafforfølningen af de mest komplekse sager om økonomisk og organiseret kriminalitet.

JM	Oprettelse af et operativt samarbejde til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering (ODIN)	I regi af NSK er der oprettet et operativt samarbejde til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering kaldet ODIN (Operativt dansk informations- og efterretningsnetværk), hvor relevante myndigheder og virksomheder og personer omfattet af hvidvaskeloven (f.eks. banker) deltager. Det operative samarbejde har været i operativ drift siden 1. januar 2023.
JM	Etablering af fast track-ordning for hvidvaskunderretninger	Der er pr. 1. januar 2022 etableret en fast track-ordning hos Hvidvasksekretariatet, hvor hvidvaskunderretninger fra banker mv. vedrørende større pengebeløb og andre særligt mistænkelige transaktioner underkastes en særlig behandling, kombineret med en pligt til at fastfryse transaktionen. Det skal bidrage til at sikre, at kriminelle ikke har mulighed for at gemme de værdier, de har snydt sig til ved deres kriminalitet.
JM	Flere underretninger om hvidvask skal føre til flere sager	Hvidvasksekretariatets screening og prioritering af hvidvaskunderretninger styrkes med et nyt it-system og flere analytikere, der giver mulighed for i øget omfang at sammenstille underretningerne med oplysninger fra offentlige myndigheders registre om bl.a. skatte- og selskabsforhold. Formålet er at sikre en bedre udnyttelse af hvidvaskunderretninger fra f.eks. banker om mistænkelige aktiviteter. Det er forventningen, at dele af den endelige analyseplatform færdigudvikles og implementeres i Hvidvasksekretariatets drift i løbet af 2023. Herudover er der ansat fire medarbejdere til bedre udnyttelse af hvidvaskunderretninger.
JM	Sporing og beslaglæggelse af udbytte fra kriminalitet	Med flerårsaftalen styrkes indsatsen hos politiet og i anklagemyndigheden med at opspore og beslaglægge udbytte fra kriminalitet og inddrivelse af gæld til staten ved at udvide sporingsgruppen i NSK med 10 årsværk fra 2022.
JM	Uddannelse for civile efterforskere	Med flerårsaftalen blev der oprettet en ny særlig politiuddannelse på Politiskolen for civile efterforskere for at styrke politiets efterforskning af den komplekse kriminalitet og øge fleksibiliteten i anvendelsen af politiets ressourcer. Uddannelsen har en varighed på 24 uger, og der kan optages op til 25 studerende på uddannelsen årligt. De første 23 studerende dimitterede den 8. juli 2022.
JM	Bandepakke IV	<p>Med bandepakke IV er der taget en række tiltag for at sætte ind mod den økonomiske kriminalitet, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udvidet Al Capone-samarbejde. Der etableres en tværfaglig efterforskningsgruppe under National Enhed for Særlig Kriminalitets (NSK) ledelse og med deltagelse af Erhvervsstyrelsen samt told- og skatteforvaltningen. Den tværfaglige efterforskningsgruppe skal have fokus på sager med relation til bandemiljøet og vil skulle efterforske sager om bl.a. organiseret skatte- og afgifts-svig. Samtidig etableres et fast operativt samarbejde under ledelse af NSK og med deltagelse af de relevante myndigheder, som får til opgave løbende at gennemgå og afdække bandegrupperinger og bandemedlemmers økonomiske forhold samt de virksomheder, som har tilknytning til dem. Gældsstyrelsen bliver en del af det nuværende lokalt forankrede Al Capone samarbejde. - Dobbelt straf for visse former for alvorlig økonomisk kriminalitet begået i relation til den dømtes tilknytning til en gruppe af personer, der tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, kan forhøjes indtil det dobbelte. - Kontaktforbud, som indebærer et forbud mod at dømte bandemedlemmer søger at kontakte personer, der har

		<p>tilknytning til samme gruppe af personer, som den dømte på gerningstidspunktet havde tilknytning til.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udvidelse af muligheden for konfiskation af formuegoder. - Udvidelse af politiets muligheder for hemmelig ransagning til også at omfatte visse former for alvorlig økonomisk kriminalitet, herunder hvidvask af særligt grov beskaffenhed. - Ophævelse af forbuddet mod politiets brug af civile agenter - Udvidelse af politiets mulighed for telefonaflytning - Styrkelse af politiets efterforskning af sager om kryptovaluta - Styrket indsats mod udnyttelse af leasingbranchen, herunder undersøgelse af, hvordan der kan indføres en licensordning for virksomheder, der udbyder leasing af motorkøretøjer - Udvidelse af den tidsmæssige udstrækning af forsvarerpålæg mv
JM	Revision af konkurskarantæne reglerne og offentlig adgang til konkurskarantæne registeret	I juni 2024 vedtog Folketinget to lovændringer af konkursloven. Den ene lovændring indeholder en revision af konkurskarantæne reglerne, herunder en præcisering af, hvad der anses for groft uforsvarlig forretningsførelse og mulighed for længere konkurskarantæne straffe. Den anden lovændring giver på sigt mulighed for offentlig adgang til konkurskarantæne registeret.
SKM	Reform af skattekontrollen	Et bredt flertal af Folketingets partier indgik i 2020 en politisk aftale om styrket skattekontrol. Aftalen indebærer ansættelse af 1.000 nye medarbejdere i Skatteforvaltningen udmøntet i fire etaper frem mod 2024 og åbningen af otte nye skattecentre. Reformen har bl.a. til formål at sikre hårdere bekæmpelse af økonomisk kriminalitet, og området blev således styrket ifm. første, anden og tredje etape af kontrolreformen.
	<i>Kontroletape 1</i>	<p>Som del af kontroletape 1 styrkede Skattestyrelsen indsatsen mod hvidvask og på straffesagsområdet, indsatsen mod skattely og international skatteunddragelse samt kontrollen på momsområdet.</p> <p>Som del af kontroletape 1 blev det desuden besluttet at etablere Center for hvidvask i Skattestyrelsen. Enheden bidrager til at fokusere sagsbehandlingen af sager om skatteøkonomisk kriminalitet og sikrer synergi i behandlingen af de mange forskelligartede sager på hvidvaskområdet</p>
	<i>Kontroletape 2</i>	Som del af kontroletape 2 styrkede Skattestyrelsen indsatserne vedr. kontrol af fejl og snyd hos virksomheder, kontrol med komplekse sager og organiseret svindel samt kontrolindsatsen på forretningsområder i udvikling som kryptovaluta og værdipapirer.
	<i>Kontroletape 3</i>	Som del af kontroletape 3 styrkede Skattestyrelsen indsatsen mod grænseoverskridende svig, stråmandsvirksomheder samt styrkede moms kontrollen. Endvidere blev straffesagsområdet styrket yderligere.

		Som led i kontroletape 3 blev der desuden udmøntet en række forskellige initiativer, herunder fx: Overvågning i TastSelv, fremrykket indsats ved virksomhedsregistrering med særlig fokus på stråmænd og styrket kontrol af hvidvaskefterretninger.
	<i>Kontroletape 4</i>	<p>Som del af kontroletape 4 styrkede Skatteforvaltningen indsatsene vedr. bander, brancher med risiko for skattesnyd og snyd i leasingbranchen, bekæmpelse af skattely samt en styrket behandling af straffesager.</p> <p>Som led i kontroletape 4 blev kontrollen desuden styrket, så den er blevet mere effektiv og tidssvarende ved brug af nye digitale værktøjer og data- og analyseredskaber.</p>
SKM	Konkurskarantæneregisteret	I april 2022 fik Skatteforvaltningen løbende adgang til ERST's konkurskarantæneregister. Dette forventes at øge Skattestyrelsens mulighed for at fremrykke kontrollen ved at opdage stråmænd og sætte ind mod konkursryttere tidligt i registreringsfasen.
SKM	Sanktionspakke	Der er vedtaget forskellige lovforslag med ikrafttrædelse den 1. januar 2024, som ventes at styrke bekæmpelsen af økonomisk kriminalitet.
	<i>Nægtelse eller inddragelse af registrering for svigs-virksomheder</i>	En virksomhed, der forsætligt eller groft uagtsomt har anvendt en stråmand eller afgivet urigtige oplysninger om virksomhedens adresse kan få inddraget eller nægtet sin registrering for skatter og afgifter. Dette vil især kunne anvendes over for virksomheder, der alene anvendes til svindel gennem fx kædesvig og momskar-ruseller.
	<i>Skærpede regler om genregistrering</i>	Virksomheder der har fået inddraget deres registrering for skatter eller afgifter hos Skatteforvaltningen på grund af manglende angivelser eller indberetninger kan nægtes genregistrering, indtil de pågældende angivelser eller indberetninger indgives.
	<i>Skærpet ledelsesansvar i forbindelse med selskabsopløsning</i>	Ledelsesmedlemmer i virksomheder der er ophørt under visse betingelser kan pålægges at hæfte for skatter og afgifter, der ikke er blevet indberettet de seneste to år forud for virksomhedens ophør. Hæftelsen er betinget af, at ledelsesmedlemmet har handlet forsætligt eller groft uagtsomt.
MIM	Sporbarhedsmodel	<p>Der blev i 2021 indført en såkaldt "sporbarheds-model" for bygge- og anlægsaffald i affaldsbekendtgørelsen i form af:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krav om, at kommunalbestyrelsen skal tildele anmeldelse af bygge- og anlægsaffald et unikt løbenummer to uger efter, at anmeldelsen er indgivet. • Krav om, at modtageranlæg skal indberette det bygge- og anlægsaffald, de modtager, til kommunen senest fire uger efter, at de har modtaget affaldet. <p>Initiativet skal sikre sporbarhed af affaldet fra bygherre til modtageranlæg, samt bedre dokumentation for affaldet og dermed styrke muligheden for tilsyn af bygge- og anlægsaffald. Der er ikke foretaget en konkret analyse af initiativets effekt ift. problematikkerne rejst i dokumentaren Den sorte svane.</p>
MIM	Styrket affaldstilsyn (træder i kraft 01-01-25)	Det er med Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi og opfølgende aftale (2022) aftalt at indføre et styrket og risikobaseret affaldstilsyn og at samle administrations- og tilsynsopgaverne på affaldsområdet. Et nyt datadrevet administrativt

	<p>affaldstilsyn placeres hos Miljøstyrelsen. Kommunerne udfører fortsat de fleste fysiske affaldstilsyn.</p> <p>Det styrkede affaldstilsyn har fokus på CO₂-reduktion og mindskelse af mængden af affald, der ikke materialenytiggøres. Men under det styrkede affaldstilsyn kan der sættes et skærpet fokus på jord og bygge- og anlægsaffald ved:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. at en del af de såkaldte ”tematiske” affaldstilsyn, som udføres af kommunerne, i en periode kan allokeres til jord og bygge- og anlægsaffald. 2. at der sættes større fokus på bygge og anlægsaffald ved de affaldstilsyn med indsamlingsvirksomheder, som Miljøstyrelsen vil udføre. <p>Dette initiativ vurderes at styrke tilsyn og dermed efterlevelse af bygge- og anlægsaffaldsregler.</p> <p>Der er ikke foretaget en konkret analyse af initiativets effekt ift. problematikkerne rejst i dokumentaren Den sorte svane.</p>
MIM	<p>Med selektiv nedrivning indføres i første omgang krav om, at virksomheder, der udfører nedrivningsopgaver på 250 m² eller derover, skal være autoriseret. Reglerne træder i kraft 01-07-24 med en overgangsperiode på ét år. Der er hjemmel til at stille krav om autorisation ved nedrivninger på 50 m² eller derover.</p> <p>Autorisationsordningen indeholder kontrol med nedrivningsvirksomhedernes efterlevelse af krav om selektiv nedrivning, herunder at affald med problematiske stoffer håndteres korrekt. Kontrollen består af kvalitetsledelsessystem og egenkontrol, som virksomheden selv udfører, samt ekstern audit, som udføres af et kontrolorgan.</p> <p>Autorisationsordningen indebærer desuden en mulighed for, at autorisationen ud fra en proportionalitetsbetragtning kan tilbagekaldes, hvis nedrivningsvirksomhederne ikke overholder sine forpligtelser. Det vil være kontrolorganet og/eller tilsynsmyndigheden, der indstiller hertil og Miljøstyrelsen, der træffer afgørelse. Denne sanktion vil betyde, at en virksomhed ikke vil kunne nedrive bygninger over 250 m², og at de mister deres indtjeningsgrundlag, hvilket forventes at styrke regelefterlevelsen.</p> <p>Der er ikke foretaget en konkret analyse af initiativets effekt ift. problematikkerne rejst i dokumentaren Den sorte svane.</p>
MIM	<p>Bygherre skal inden nedrivning af bygninger på 250 m² eller derover udarbejde en standardiseret nedrivningsplan, der blandt andet indeholder en kortlægning af bygningens materialer, og hvordan de skal håndteres efter nedrivningen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Den standardiserede nedrivningsplan giver kommunen bedre indblik i bygherres planlægning af nedrivningsprojekter. Dette gør sig særligt gældende med tilføjelse af krav om, at dele af nedrivningsplanen indsendes på tidspunkt for ansøgning om byggetilladelse til nedrivning. - Nedrivningsplanens formaliserede procesregler må forventes at styrke regelefterlevelsen, idet der er fremstillet mere

		<p>detaljerede indholdskrav til de oplysninger, der skal foreligge ved en nedrivningsproces.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bygherres udvidede forpligtelser i den standardiserede nedrivningsplan vil i sammenhæng med autorisationsordningen skabe et gensidigt incitament for regelefterlevelse for begge parter. <p>Der er ikke foretaget en konkret analyse af initiativets effekt ift. problematikkerne rejst i dokumentaren Den sorte svane.</p>
MIM	<p>Generelt om selektiv nedrivning (træder i kraft 01-07-24, med en overgangsperiode på et år).</p>	<p>Bygherre skal anvende en såkaldt miljø- og ressourcekoordinator (MRK) ved nedrivning af bygninger på 250 m² eller derover. Denne MRK har til hensigt at sikre, at bygherre vejledes af en fagligt kompetent person, som har indblik i både planlægningsfasen, nedrivningsprocessen, samt i slutkontrollen, og de regler der løbende skal følges.</p> <p>MRK'en skal sikre, at den standardiserede nedrivningsplan udfyldes og løbende efterleves, hvilket forventes at ville skabe øget regelefterlevelse.</p> <p>Der er ikke foretaget en konkret analyse af initiativets effekt ift. problematikkerne rejst i dokumentaren Den sorte svane.</p>
BM, SKM	<p>Social dumping</p>	<p>Som en del af arbejdsmiljøaftalen fra marts 2023 er det besluttet at styrke den fælles myndighedsindsats mod social dumping mellem Arbejdstilsynet, Skattestyrelsen og politiet med et tværgående indsatssteam med fokus på grove og komplicerede sager.</p> <p>Herudover er det besluttet, at der skal foretages en analyse af social dumping og arbejdslivskriminalitet i Danmark. Analysen er under udarbejdelse.</p> <p>Endelig er det besluttet at der skal udarbejdes en national strategi og handlingsplan for den danske indsats mod social dumping og arbejdslivskriminalitet.</p> <p>D. 23. maj 2024 er der indgået en politisk aftale om yderligere tiltag ift. social dumping, herunder bl.a. intensiveret tilsyn, entreprenørstop, boligtilsyn, styrket indsats mod illegal arbejdskraft mv. Med aftalen er det besluttet at afsætte ca. 47 mio. kr. ekstra om året til indsatsen mod social dumping.</p>